

Sibylla Marie Hansdatter

(1838- 1879)

Historien om Sibylla Marie Hansdatter sitt liv er basert på opplysningene som er å finne i kirkebøker og folketellinger, pluss egne kommentarer og funderinger.

Historien må begynne med Sibyllas foreldre. Hans Fredrik Pedersen var fra gården Rustad i Ås, fra en velstående men ustabil familie. Da de giftet seg var han ”gaardmand fra Rød i Vaaler og hun ”var boende hos faderen på Haraldstad” i Tune.

- 1837 Den 1. desember sto bryllupet i Tune. Hans Fredrik var 21 år og Anne Kirstine var bare 17.
- 1838 Denne vinteren flyttet de til Glemmen, Hans Fredrik var på flytteattesten oppført som ”arvefæster på Skrukkelien, plads under Nyegaard. Arvefeste ser ut til å være en form for bygsel som kan overtas som arv.
- 1838 9. februar ble datteren Sibylla Marie født. Dåpen fant sted 11. mars i Glemmen Kirke.
- 1839 Tidlig på våren var den lille familien allerede på flyttefot igjen. ”Arbeidsfolk fra Nyegaard i Glemminge til Greager”, altså tilbake til Tune. De ble tydeligvis boende på Greaker. Sibyllas 4 søsken ble født her: Peder Edvard i 1840, Birthe Maria i 1842, Erik i 1850, og Maren Johanne i 1853. Hans Fredrik var arbeidsmann.
- 1852 Første søndag etter påske ble Sibylla konfirmert i Tune og var klar til å stå på egne bein, slik det var vanlig den gangen.
- 1854 På julaften døde faren Hans Fredrik på Amtssygehuset i Fredrikstad. Dødsårsak er ikke oppført. Forhåpentlig fikk Anne Kirstine hjelp og støtte hos familien sin i Tune i forbindelse med mannens sykdom og død. Kanskje fikk hun hjelp fra fattigvesenet.

Hva Sibylla gjorde i de kommende årene er det ingen opplysninger om. Antagelig var hun tjenestejente, kanskje hun flyttet til Glemmen allerede da.

Den neste delen av Sibyllas liv begynner med Matros Nils Peter Hansen fra Glemmen.

1859 I juli dette året hadde han begravd sin unge kone og deres lille sønn, de døde begge av barnekopper. Han fant fort sammen med Sibylla.

1860 Den 11. mars giftet de seg i Glemmen kirke, han var 26 år, og hun var 22.

1860 Den 13. november ble sønnen Hans Peter Nilsen født,

1863 Den 23. februar kom sønnen Karl Nikolai.

1865 Den 16. september fikk de datteren Helene Marie. Folketellingen 1865 gir dem adresse Dammyra, men i kirkebøkene står det at de bodde på Guldbergsiden, det kan vel være to betegnelser på samme sted. Folketellingen oppgir at Sibyllas yngste søster Maren Johanne bodde hos Sibylla. Hun bodde der også da hun ble konfirmert et par år senere.

Det gikk noen år. Nils Peter var matros og mye borte. Ansvar for barna og hjemmet hvilte på Sibylla. Hun hadde nok mange medsøstre i samme situasjon omkring seg.

1869 Den 21. juni fikk dette paret sitt 4. barn, Nils Peter Nilsen, "hjemmedøbt".

1870 Den 23. januar døde lille Nils Peter. Han ble 7 mnd. gammel.

Matros Nils Peter forsvant på denne tiden. Han må nødvendigvis ha vært til stede ved lille Nils Peters unnfangelse, men så ble han borte.

Det ble vanskelig for Sibylla og barna uten forsørger, og verre skulle det bli.

1870 I juni, ble hun gravid igjen og hennes mann, matrosen hadde vært forsvunnet i to år!

1870 Den 19. september druknet Sibyllas mor i Glomma. Hun hadde giftet seg igjen i Sarpsborg og fått to barn, Pernille i 1858 og Ole i 1863. Kanskje var hun på besøk hos Sibylla da hun druknet, hun ble iallfall begravet i Glemmen.

1871 Den 18. mars fikk Sibylla sitt femte barn, sønnen Edvard Marensius Hansen. I kirkeboka står det: "Foreldre: arbeider ungar Johan Hansen fra Raade, er ved Kise sagbrug, og matroskone Sibylle Marie Hansdatter, St. Croix, manden har vært over 2 aar forsvunden". Sibylla og Johan sin første sønn var "uegte".

1873 Den 21. juni ble Johan Edel født, "uegte", og i kirkeboka står det omtrent: "hendes 2. leiermål med samme person, et uegte barn tidligere, manden matros Nils Hansen er rømt for flere aar siden". Sibylla og Johan hadde nok håpet å få orden på forholdet sitt, for de drøyde nesten et helt år før Johan Edel ble døpt.

1875 Den 17. juni kom datteren Emilie Henriette: "født før foreldrenes vielse".

1875 Den 24. oktober kunne endelig ”stabler Johan Edvard Hansen og ved domstol skildt kone Sibylla Marie Hansdatter” gifte seg.

Vi får håpe at de nå fikk noen rolige og alminnelige år. Livet var strevsomt og tungt den gangen, det gjaldt å få til mat, klær og tak over hodet. Det er ikke sikkert det ble så mye overskudd til kjærighet og omsorg.

Karl Nikolai ble bortsatt. I 1875 bodde han hos en av sine faddere i Onsøy og ble forsørget av ham, han bodde der da han ble konfirmert også.

1877 Den 14. mai dette året ble Sibylla og Johan medlemmer av Metodistkirken. Denne bevegelsen fikk fotfeste i Fredrikstaddistriktet midt på 1800-tallet. Metodistene skulle blant annet være totalt avholdende fra alkohol.

1878 Den 22 mai fikk Sibylla sitt siste barn, vår egen Nils Johansen.

1879 Den 20. april døde Sibylla av lungebetennelse. Sju barn ble morløse og Johan sto igjen med ansvaret for sine små.

1879 Den 28. august omkom Johan Hansen og barna var foreldreløse. Om hans død sier kirkeboka: ”druknede i Glommen”.. Jeg vet det verserer forskjellig utgaver av akkurat hvordan det skjedde, det får noen andre kommentere på.

Hvordan barna ble tatt hånd om vet jeg ikke, bortsett Nils, og Karl Nikolai. Det går sikkert an å finne ut.

Det ble selvfølgelig lite å overlevere muntlig om Sibylla, Nils kjente henne aldri, og det virket som man helst ikke snakket om verken Sibylla eller Johan . Kanskje noen har mer å fortelle? Det er etter hvert ganske godt kartlagt hva som hendte med søskenflokket i deres voksne liv, så det kan gå an å finne etterkommere som vet noe.

Det kan hende at ettertiden så på Sibyllas voksne liv som umoralsk, at Nils og Ellen sin religiøsitet gjorde at de helst ikke ville snakke om henne og Johan.

Min interesse for å finne ut om forfedrene våre startet med Sibylla, jeg var helt uerfaren på området da Per utfordret meg til å finne de manglende bitene av hennes liv. Opplysningene om Sibylla fram til hennes første ekteskap er funnet av meg, mens resten av hennes liv er kartlagt av Per Fjeldstad og Nils Eivind Widnes Johansen.

Denne historien er skrevet på min måte, andre ville ha gjort det annerledes.

Oppdateringer vil bli gjort når mer informasjon dukker opp.

Korreksjoner og nye opplysninger mottas med takk!

Alle søsknene til Sibylla levde sine voksne liv med mye mot og måtte takle store utfordringer. Om dem er det mye som bør skrives ned. Hans Pedersen Rustad og hans søsken og foreldre kan det også fortelles mye om. Det får bli en annen gang.

Trofors januar 2012

Kari Bogfjelldal